

**BS/14/2013**

---

**OPINIE O PREZYDENCIE  
BRONISŁAWIE KOMOROWSKIM  
W POŁOWIE KADENCJI**

---

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2012 roku



Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej  
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa  
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl  
<http://www.cbos.pl>  
(48 22) 629 35 69

- 
- ✓ Zdecydowana większość Polaków (74%) uważa, że prezydent Bronisław Komorowski sprawdził się jako głowa państwa i dobrze wykonuje swoje obowiązki. Pod tym względem jego oceny w ciągu ostatnich dwóch lat się poprawiły.
  - ✓ Wizerunek prezydenta Bronisława Komorowskiego jako polityka niezaangażowanego jest wśród Polaków lepszy niż dwa lata temu – obecnie częściej niż wówczas postrzegany jest jako polityk bezstronny, kierujący się przede wszystkim dobrem państwa i unikający zaangażowania w bieżące spory partyjne. Wprawdzie według ankietowanych jego możliwości tonowania konfliktów i obniżania temperatury życia politycznego są niewielkie, jednak w większym stopniu przyczynia się on do łagodzenia sporów, niż ich przysparzania.
  - ✓ Według Polaków Bronisław Komorowski jest lepszym prezydentem niż prezydenci Lech Wałęsa i Lech Kaczyński, ale jeszcze – zdaniem badanych – nie tak dobrym jak Aleksander Kwaśniewski.
  - ✓ Prezydent Bronisław Komorowski postrzegany jest przez Polaków jako polityk zbyt mało aktywny. Szczególnie w sprawach międzynarodowych – zdaniem badanych – powinien przejawiać większą inicjatywę, tylko bowiem w tej dziedzinie jego oceny w czasie sprawowania urzędu prezydenta się pogorszyły.



Na początku lutego mija połowa kadencji prezydenta Bronisława Komorowskiego. Jego zaprzysiężenie odbyło się przed Zgromadzeniem Narodowym 6 sierpnia 2010 roku, po zwycięstwie nad Jarosławem Kaczyńskim w lipcowych wyborach. Wcześniej, po tragicznej śmierci prezydenta Lecha Kaczyńskiego, Bronisław Komorowski jako marszałek Sejmu pełnił obowiązki prezydenta. W styczniowym sondażu<sup>1</sup> zapytaliśmy Polaków o ocenę działalności Bronisława Komorowskiego jako pełnoprawnej głowy państwa.

Właściwie od początku kadencji prezydent Bronisław Komorowski jako polityk cieszy się dużym i stabilnym zaufaniem Polaków. Wysoki poziom deklarowanego zaufania do niego sprawia, że już od wielu miesięcy jest on politykiem najlepiej ocenianym przez Polaków i pod tym względem wyraźnie wyprzedza wszystkie inne osoby aktywne na polskiej scenie politycznej. Prezydentowi RP ufa – według własnych deklaracji – nieco ponad dwie trzecie ankietowanych (68%), nieufność zaś deklaruje tylko co dziesiąty (11%)<sup>2</sup>. Pozytywnie postrzegana jest także działalność prezydenta. W styczniu jego pracę (na tle działalności innych ważnych instytucji państwa, takich jak rząd czy parlament) dobrze oceniło 70% badanych, a źle – 18%<sup>3</sup>.

#### **OGÓLNA OCENA BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO JAKO PREZYDENTA**

Wysoki poziom społecznego zaufania do prezydenta Bronisława Komorowskiego, znajdujący potwierdzenie w naszych comiesięcznych badaniach, a także pozytywne oceny jego działalności korespondują z przekonaniem, że jako głowa państwa dobrze wypełnia swoje obowiązki. Prawie trzy czwarte badanych (74%) jest zdania, że Bronisław Komorowski dobrze sprawdza się jako prezydent, tylko mniej niż jedna piąta (16%) uważa, że nie wypełnia on swoich obowiązków należycie.

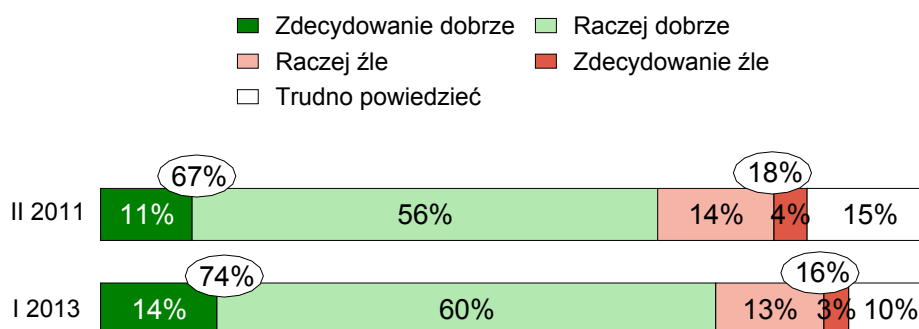
---

<sup>1</sup> Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (272) przeprowadzono w dniach 3–9 stycznia 2013 roku na liczącej 1227 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

<sup>2</sup> Por. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków w styczniu”, styczeń 2013 (oprac. A. Cybulska).

<sup>3</sup> Por. komunikat CBOS „Opinie o działalności parlamentu i prezydenta”, styczeń 2013 (oprac. M. Feliksiak).

RYS. 1. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PREZYDENT BRONISŁAW KOMOROWSKI DOBRZE CZY TEŻ ŹLE WYKONUJE SWOJE OBOWIĄZKI?



W ciągu ostatnich niespełna dwóch lat opinie o prezydencie Bronisławie Komorowskim się poprawiły – obecnie odsetek respondentów pozytywnie oceniających jego pracę jest o 7 punktów wyższy niż na początku 2011 roku. Wydaje się, że prezydentowi udało się przekonać do swoich działań głównie osoby niezdecydowane, odsetek bowiem tych, które negatywnie wypowiadają się o sposobie sprawowania przez Bronisława Komorowskiego urzędu prezydenta, obniżył się od lutego 2011 roku tylko minimalnie.

Oceny prezydentury Bronisława Komorowskiego są silnie zdeterminowane przez sympatie partyjne badanych. Zwolennicy PO, PSL i SLD niemal powszechnie postrzegają działalność prezydenta pozytywnie, podczas gdy wśród sympatyków PiS przeważają (choć w niewielkim stopniu) oceny negatywne.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty partii politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	96	2	2
PSL	90	10	0
PiS	42	49	9
Ruch Palikota	77	19	4
SLD	87	7	6
Niezdecydowani	75	11	14

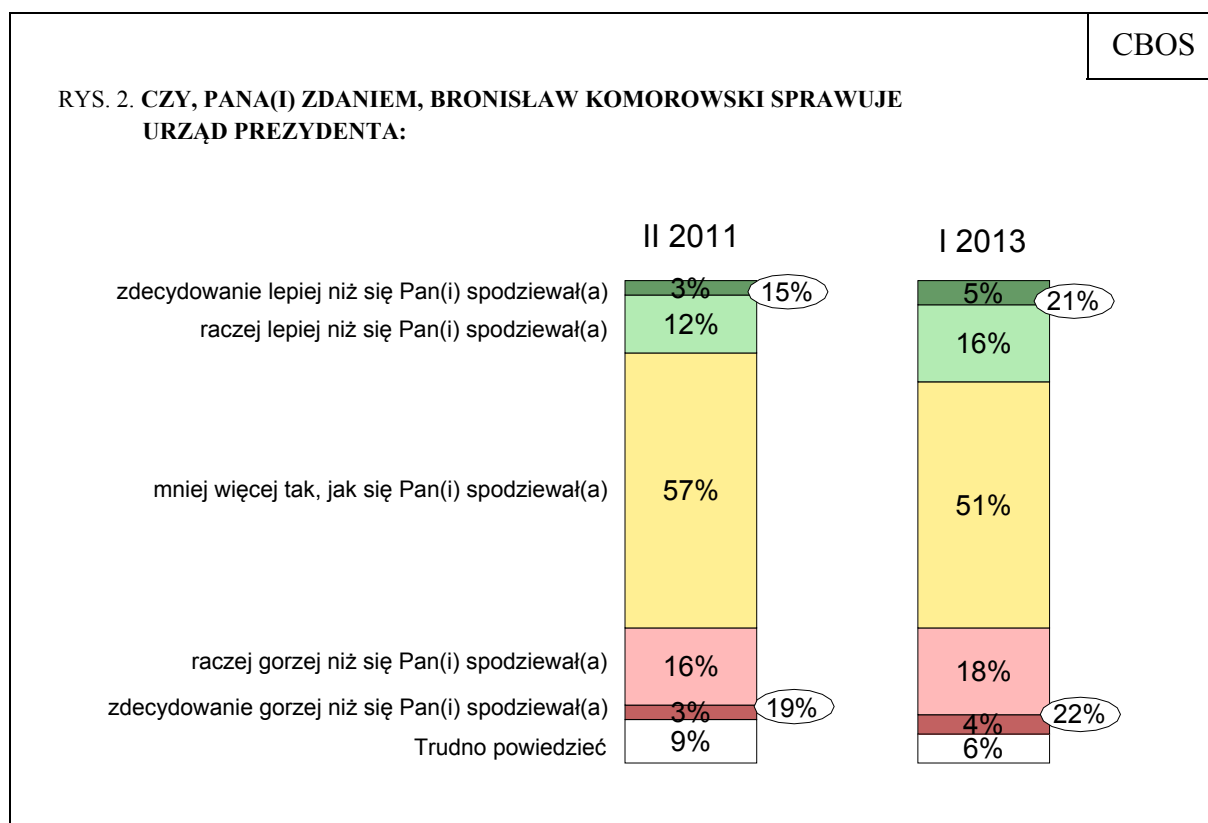
Respondenci, którzy w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku głosowali na Bronisława Komorowskiego, dziś niemal powszechnie sądzą, że jako prezydent dobrze wykonuje on swoje obowiązki. Tylko nieliczni spośród nich krytycznie oceniają pracę prezydenta. Natomiast wśród osób, które wówczas oddały swój głos na Jarosława Kaczyńskiego, przeważa pogląd, że Bronisław Komorowski jako prezydent źle wykonuje swoje obowiązki. Warto jednak zauważyć, że nawet wśród byłych wyborców Jarosława Kaczyńskiego nie mały odsetek (dwie piąte) pozytywnie ocenia działania Bronisława Komorowskiego jako głowy państwa.

Tabela 2

Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze czy też źle wykonuje swoje obowiązki?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Na Jarosława Kaczyńskiego	41	46	13
Na Bronisława Komorowskiego	90	6	4

Na ocenę działalności prezydenta wpływ mają również deklarowane poglądy polityczne badanych. Sympatie lewicowe sprzyjają ocenom pozytywnym, choć i wśród osób identyfikujących się z prawicą zdecydowana większość wyraża opinie pozytywne (patrz tabele aneksowe). Oceny pracy prezydenta Bronisława Komorowskiego są mało zróżnicowane, jeśli chodzi o cechy społeczno-demograficzne respondentów. Można powiedzieć, że pod tym względem w równym stopniu spełnia on oczekiwania zdecydowanej większości Polaków. Poza poglądami politycznymi jedynie zadowolenie z własnych warunków materialnych nieco wyraźniej różnicuje oceny sprawowania urzędu prezydenta przez Bronisława Komorowskiego – im gorsze oceny swojego statusu materialnego, tym niższy poziom zadowolenia z pracy prezydenta.

Ogólnie rzecz biorąc, Polacy nie czują się ani zaskoczeni nadspodziewanie dobrą jakością prezydentury Bronisława Komorowskiego, ani też nie są nią rozczarowani – połowa ankietowanych (51%) uważa, że sprawuje on swój urząd mniej więcej tak, jak tego oczekiwali. Jedna piąta badanych (21%) ocenia, że Bronisław Komorowski jest lepszym prezydentem, niż się spodziewali, w zasadzie tyle samo (22%) sądzi, że sprawuje on urząd prezydenta gorzej, niż można było oczekiwać.

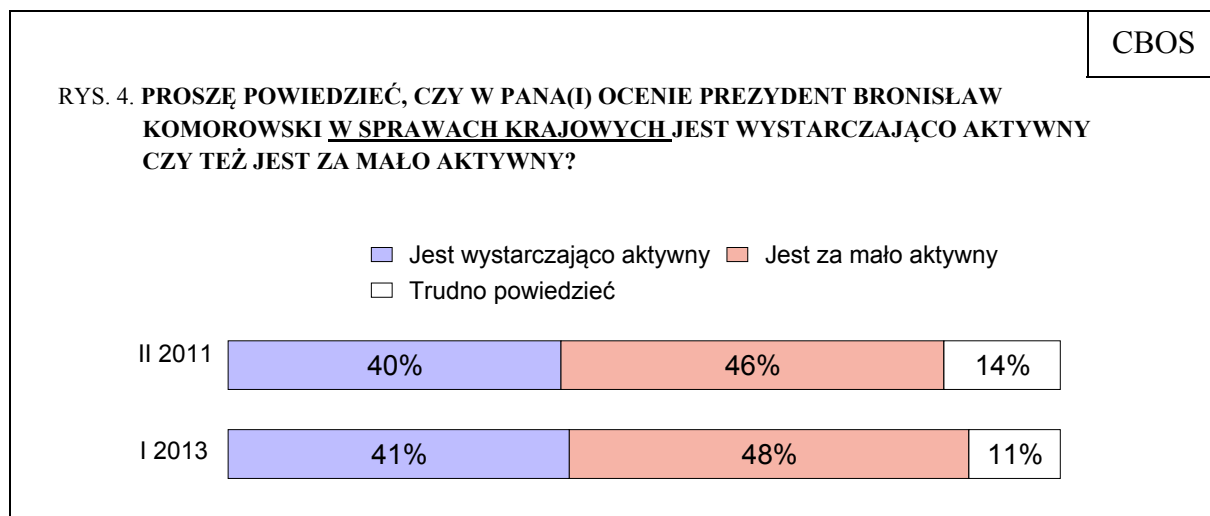
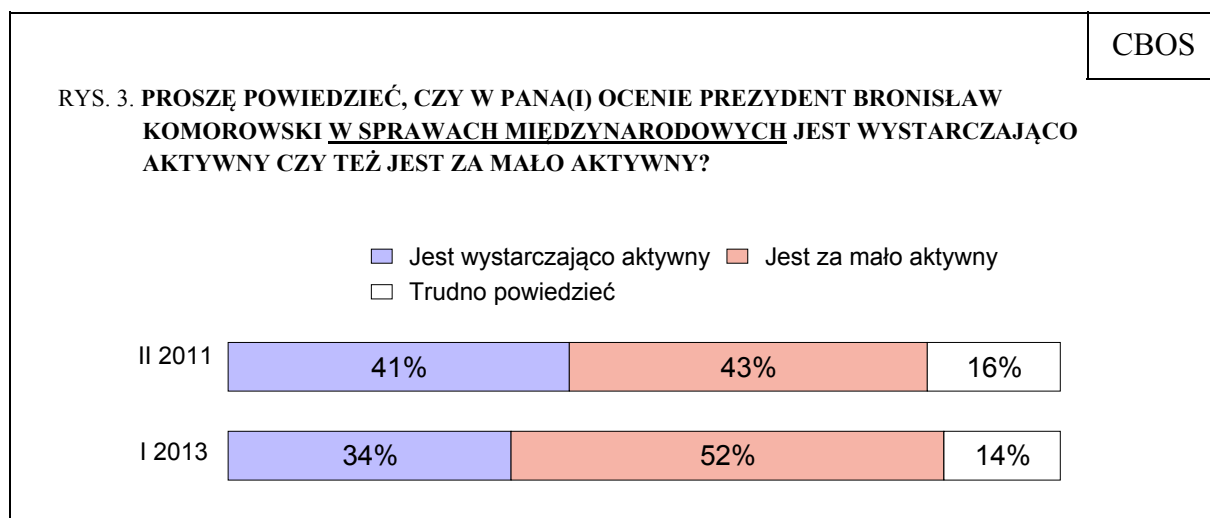


W porównaniu z pomiarem sprzed dwóch lat odsetek osób pozytywnie zaskoczonych jakością prezydentury Bronisława Komorowskiego wzrósł wyraźniej niż odsetek rozczarowanych tym, jak sprawuje on najwyższy urząd w państwie. Jeśli wierzyć deklaracjom ankietowanych, Bronisław Komorowski zawiódł co dziewiątego swojego wyborcę z 2010 roku (11% z nich sądzi, że sprawuje swój urząd gorzej, niż się spodziewali). Natomiast prawie jedna trzecia jego wyborców (30%) uważa, że Bronisław Komorowski jako prezydent sprawuje swój urząd powyżej ich oczekiwań. Wśród ówczesnych wyborców Jarosława Kaczyńskiego 12% przyznaje, że Bronisław Komorowski jest lepszym prezydentem, niż tego oczekiwali, natomiast więcej niż jedna trzecia (36%) wyraża pogląd, że praktyka okazała się gorsza od ich oczekiwań. Wyższy odsetek rozczarowanych prezydenturą Bronisława Komorowskiego wśród wyborców Jarosława Kaczyńskiego niż wśród głosujących na obecnego prezydenta może wskazywać, że dla wielu zwolenników Jarosława Kaczyńskiego pytanie to było tylko okazją do wyrażenia swego negatywnego stosunku do obecnego prezydenta, a nie do przywołania rzeczywistych oczekiwań w momencie głosowania – przecież jako przeciwnicy Bronisława Komorowskiego nie powinni wiązać z jego zwycięstwem wyborczym jakichś szczególnych nadziei.



### OCENA AKTYWNOŚCI PREZYDENTA

Ponad połowa ankietowanych (52%) uważa, że prezydent Bronisław Komorowski powinien być bardziej aktywny na forum międzynarodowym, tylko nieco ponad jedna trzecia (34%) jest usatysfakcjonowana jego działaniami w polityce międzynarodowej. Nieco mniej krytyczne są oceny aktywności prezydenta w sprawach krajowych, niemniej prawie połowa respondentów (48%) uważa, że także na polskiej scenie politycznej prezydent Bronisław Komorowski nie jest wystarczająco aktywny, dwie piąte zaś (41%) jest przeciwnego zdania.



W porównaniu z pomiarem sprzed dwóch lat wyraźnie wzrósł krytycyzm w stosunku do aktywności prezydenta Bronisława Komorowskiego w sprawach międzynarodowych (aż o 9 punktów zwiększył się odsetek Polaków przekonanych, że w polityce międzynarodowej prezydent powinien być bardziej aktywny, jednocześnie o 7 punktów zmalał odsetek pozytywnych ocen w tej dziedzinie). Natomiast oceny aktywności prezydenta Bronisława Komorowskiego w wymiarze krajowym pogorszyły się tylko nieznacznie.

Opinie respondentów na temat aktywności prezydenta zarówno w sprawach krajowych, jak i międzynarodowych są wyraźnie zróżnicowane ze względu na decyzje podjęte w II turze wyborów prezydenckich. Większość wyborców Bronisława Komorowskiego z 2010 roku ocenia jego obecność w polityce krajowej jako wystarczającą, również w wymiarze międzynarodowym przeważają wśród nich oceny pozytywne. Natomiast zdecydowana większość osób głosujących w 2010 roku na Jarosława Kaczyńskiego jest zdania, że Bronisław Komorowski jako prezydent jest za mało aktywny zarówno w kraju, jak i na forum międzynarodowym.

Tabela 3

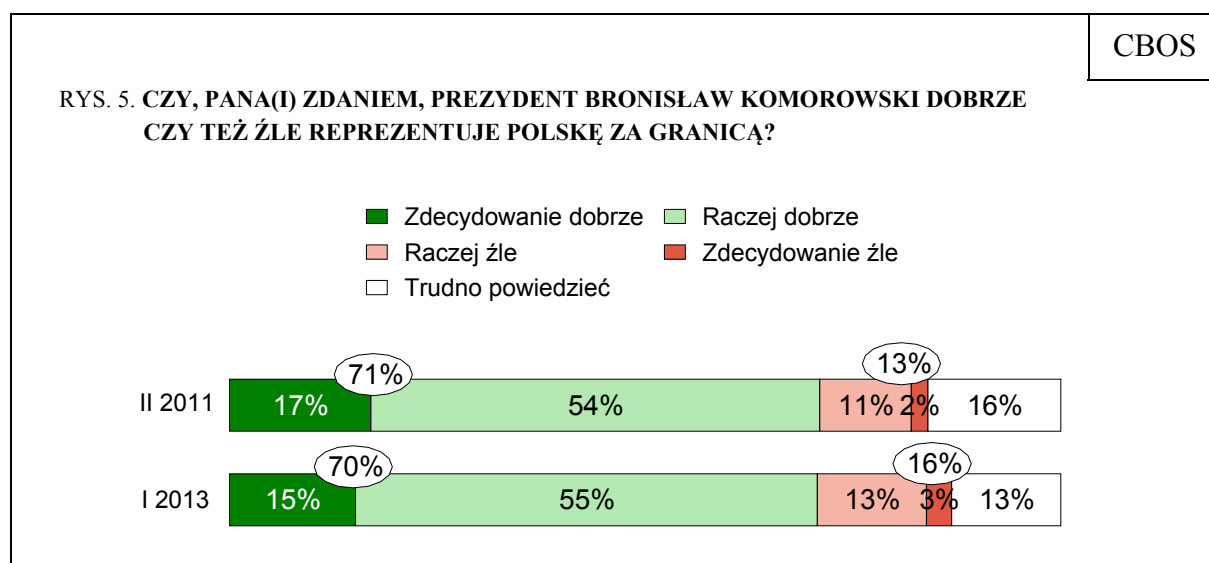
Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Czy w Pana(i) ocenie prezydent Bronisław Komorowski jest wystarczająco aktywny czy też jest za mało aktywny:					
	w sprawach krajowych?			w sprawach międzynarodowych?		
	Wystarczająco aktywny	Za mało aktywny	Trudno powiedzieć	Wystarczająco aktywny	Za mało aktywny	Trudno powiedzieć
	w procentach					
Na Jarosława Kaczyńskiego	23	68	9	19	68	13
Na Bronisława Komorowskiego	57	36	7	47	44	9

W elektoratach partyjnych sympatycy partii tworzących koalicję rządową – PO i PSL – mają zróżnicowane opinie na temat aktywności prezydenta. O ile w większości pozytywnie oceniają jego działania w sprawach krajowych, o tyle mają podzielone zdania na temat tego, czy jest wystarczająco czy też zbyt mało aktywny w sprawach międzynarodowych. Wyborcy partii lewicowych – Ruchu Palikota i SLD – w większości pozytywnie oceniają partycypację ośrodka prezydenckiego w polityce krajowej, wyraźnie krytycznie zaś (szczególnie zwolennicy Ruchu Palikota) oceniają jego aktywność na forum międzynarodowym. Natomiast jednoznacznie negatywne oceny w obu wymiarach działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego przeważają wśród zwolenników PiS.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy w Pana(i) ocenie prezydent Bronisław Komorowski jest wystarczająco aktywny czy też jest za mało aktywny:					
	w sprawach krajowych?			w sprawach międzynarodowych?		
	Wystarczająco aktywny	Za mało aktywny	Trudno powiedzieć	Wystarczająco aktywny	Za mało aktywny	Trudno powiedzieć
	w procentach					
PO	67	28	5	48	44	8
PSL	61	34	5	49	48	3
PiS	28	66	6	28	63	9
Ruch Palikota	59	38	3	35	65	0
SLD	51	46	4	39	49	12
Niezdecydowani	34	53	13	27	60	13

Krytyczne opinie o polityce zagranicznej prezydenta Bronisława Komorowskiego dotyczą wyraźnie tylko sfery jego inicjatyw i aktywności, w ogólnym wymiarze bowiem jest on oceniany pozytywnie. Zdecydowana większość respondentów (70%) uważa, że obecny prezydent dobrze reprezentuje Polskę za granicą. Przeciwnie zdanie na ten temat ma jedynie 16% badanych. Opinie Polaków w ciągu ostatnich dwóch lat zmieniły się pod tym względem tylko nieznacznie.



Także w tym przypadku oceny w znacznym stopniu zależą od głosowania w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku. Wśród osób głosujących wówczas na Bronisława Komorowskiego 90% uważa, że obecny prezydent dobrze reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej, a tylko 5% jest przeciwnego zdania. Również wśród wyborców Jarosława Kaczyńskiego przeważają opinie pozytywne (43% wobec 37% negatywnych).

Tabela 5

Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Na Jarosława Kaczyńskiego	43	37	20
Na Bronisława Komorowskiego	90	5	5

Niemal wszyscy zwolennicy PO i PSL uważają, że prezydent Bronisław Komorowski dobrze reprezentuje Polskę poza granicami kraju. Przekonanie takie wyraża większość wyborców SLD i Ruchu Palikota. Najbardziej krytyczni są sympatycy PiS, jednak nawet wśród nich połowa sądzi, że prezydent dobrze reprezentuje Polskę na forum międzynarodowym, a jedna trzecia jest przeciwnego zdania.

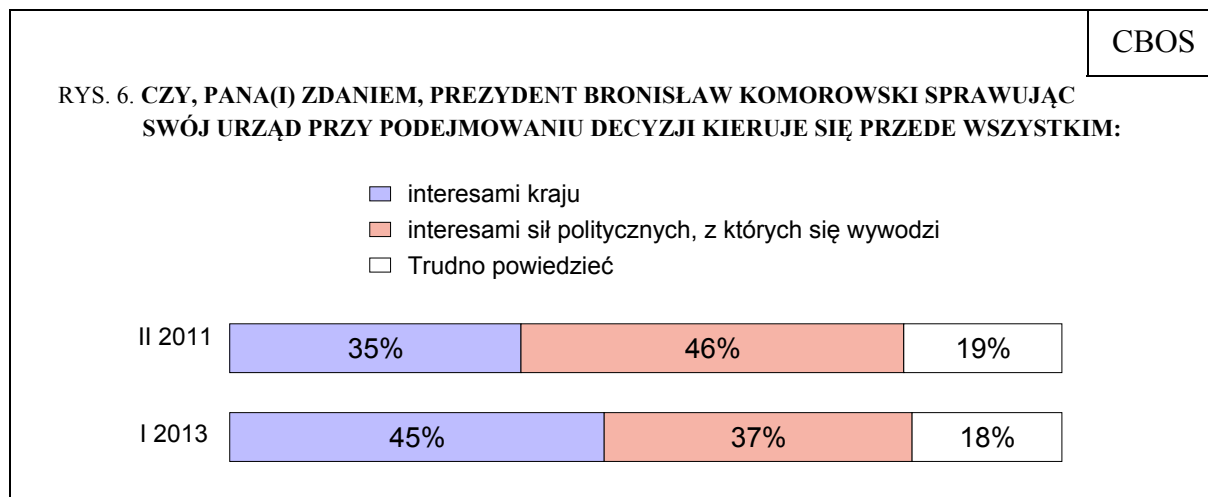
Tabela 6

Potencjalne elektoraty partii politycznych	Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	91	5	4
PSL	92	5	3
PiS	50	33	17
Ruch Palikota	71	17	12
SLD	81	11	8
Niezdecydowani	67	17	16

### PREZYDENT PONAD PODZIAŁAMI?

Obecny układ polityczny, w którym prezydent wywodzi się z ugrupowania tworzącego rząd, nie był w naszej najnowszej historii normą, przeciwnie – zdarzały się sytuacje, w których prezydent nie był związany politycznie z rządzącą większością. Zapytaliśmy ankietowanych, jak dalece – według ich oceny – udało się prezydentowi Bronisławowi Komorowskiemu wyzwolić z uwikłań partyjnych i kierować się w swym działaniu wyłącznie dobrem kraju.

Ponad dwie piąte ankietowanych (45%) jest zdania, że sprawując swój urząd prezydent Bronisław Komorowski przy podejmowaniu decyzji kieruje się przede wszystkim interesami kraju, nie zaś sił politycznych, z których się wywodzi. Ponad jedna trzecia (37%) uważa, że prezydentowi nie udało się uwolnić z więzów politycznych i w swym działaniu bierze pod uwagę przede wszystkim interesy środowiska politycznego, z którego się wywodzi i z którym był ostatnio związany.



W porównaniu z rokiem 2011 obserwujemy poprawę wizerunku prezydenta Bronisława Komorowskiego jako polityka bezstronnego i pozbawionego w swych działaniach konotacji partyjnych. O 10 punktów wzrósł odsetek osób przekonanych, że obecny prezydent kieruje się w swej działalności przede wszystkim interesami kraju, zmalał zaś (o 11 punktów) odsetek tych, które dostrzegają, że faworyzuje siły polityczne, z których się wywodzi.

Podobnie jak w omawianych wcześniej kwestiach, także w tej sprawie Polacy różnią się w zależności od sympatii do poszczególnych kandydatów w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku. Wśród ówczesnych wyborców Jarosława Kaczyńskiego wyraźnie dominuje przekonanie, że Bronisław Komorowski jako prezydent jest silnie uwikłany politycznie i przy podejmowaniu decyzji kieruje się przede wszystkim interesami swego macierzystego ugrupowania. Natomiast ci, którzy głosowali na obecnego prezydenta, w większości sądzą, że zachowuje on bezstronność i sprawując urząd ma na względzie przede wszystkim interes państwa.

Tabela 7

Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Czy prezydent Bronisław Komorowski sprawując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji kieruje się przede wszystkim:		
	interesami kraju	interesami sił politycznych, z których się wywodzi	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Na Jarosława Kaczyńskiego	20	69	11
Na Bronisława Komorowskiego	62	25	14

W potencjalnych elektoratach wyborcy PO, RP oraz – mniej jednoznacznie – PSL są przekonani, że prezydent Bronisław Komorowski kieruje się w swych działaniach przede wszystkim interesami kraju, a nie swojego środowiska politycznego. Opinie zwolenników SLD są w tej kwestii podzielone – tyle samo osób uważa, że prezydent jest bezstronny, co sądzi, że faworyzuje interesy swoich politycznych przyjaciół. Tylko wyborcy PiS jednoznacznie krytycznie oceniają intencje i działania prezydenta – uważają, że w swojej polityce kieruje się on przede wszystkim interesami swojego środowiska politycznego.

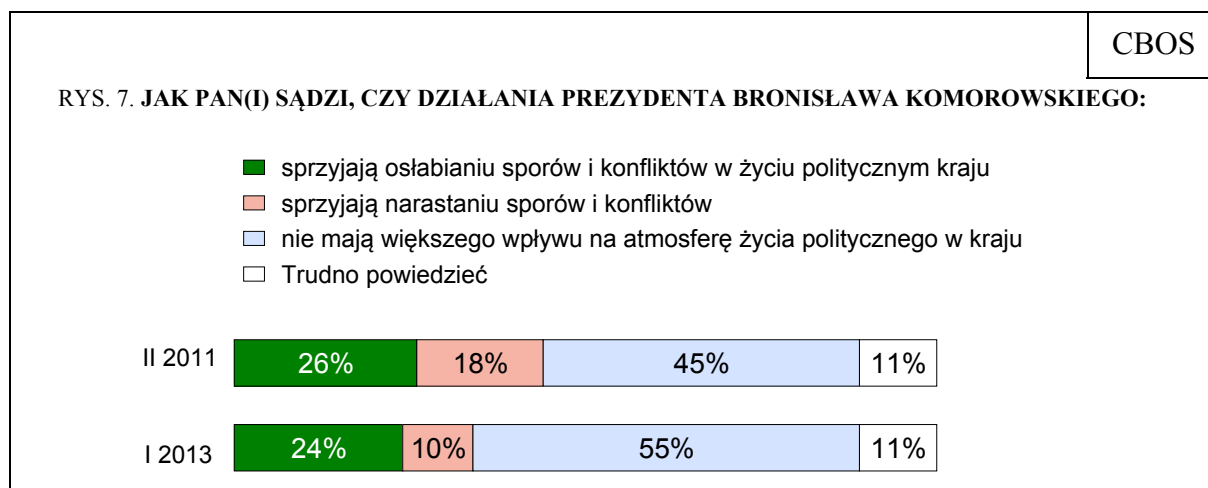
Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Czy prezydent Bronisław Komorowski sprawując swój urząd, przy podejmowaniu decyzji kieruje się przede wszystkim:		
	interesami kraju	interesami sił politycznych, z których się wywodzi	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	79	13	8
Ruch Palikota	67	33	0
PSL	53	38	10
SLD	48	48	4
PiS	22	68	10
Niezdecydowani	32	40	28

Na różnice zdań w tej sprawie wpływają także deklarowane poglądy polityczne. Wśród respondentów o przekonaniach lewicowych wyraźnie częstsza jest opinia, że prezydent Bronisław Komorowski kieruje się przede wszystkim interesami kraju, a nie swojego środowiska politycznego (56% wobec 33%). Natomiast oceny respondentów o poglądach prawicowych są w tej sprawie wyraźnie mniej jednoznaczne (odpowiednio: 47% wobec 43%). Przekonaniu, że prezydent kieruje się przede wszystkim interesami kraju, sprzyja lepsza ocena własnej sytuacji materialnej. Najbardziej krytyczni wobec prezydenta i tego, czy rzeczywiście kieruje się on w swych działaniach przede wszystkim dobrem kraju, są ludzie młodzi (od 18 do 24 roku życia) – połowa z nich (51%) uważa, że w działalności prezydenta Bronisława Komorowskiego interes polityczny jego środowiska bierze górę nad interesem kraju. W ocenach prezydenta bardziej sceptyczni niż inni są także robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, średni personel techniczny oraz uczniowie i studenci.

Jeśli chodzi o wpływ prezydenta Bronisława Komorowskiego na atmosferę życia politycznego w kraju, to ponad połowa ankietowanych (55%) uważa, że jego działania nie mają w tym zakresie większego znaczenia. W porównaniu z pomiarem sprzed dwóch lat przekonanie o małych możliwościach wpływu prezydenta na sytuację na polskiej scenie

politycznej, łagodzenie konfliktów i tonowanie walki między poszczególnymi partiami jeszcze się umocniło. O 10 punktów wzrósł odsetek respondentów przeświadczonych, że w tym zakresie możliwości prezydenta są bardzo ograniczone, jednocześnie zmalał (o 8 punktów) odsetek tych, którzy są zdania, że jego działania są konfliktogenne – sprzyjają narastaniu walki politycznej i sporów w życiu politycznym kraju.



Wyborcy PO są podzieleni w opiniach na ten temat, prawie tyle samo uważa, że prezydent praktycznie nie ma możliwości wpływania na konflikty rozgrywane się między partiami politycznymi, co sądzi, że umie wpływać na nie łagodząco. Wśród zwolenników pozostałych ugrupowań przeważa przekonanie, że działania prezydenta nie mają większego wpływu na atmosferę życia politycznego w kraju. Sympatycy PiS najliczniej podzielają pogląd, że działania prezydenta sprzyjają narastaniu sporów i konfliktów – głosy krytyczne przeważają nad opiniami tych, którzy są zdania, iż działania prezydenta dobrze służą łagodzeniu atmosfery życia politycznego w kraju.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty partii politycznych	Czy działania prezydenta Bronisława Komorowskiego:			
	sprzyjają osłabianiu sporów i konfliktów w życiu politycznym kraju	sprzyjają narastaniu sporów i konfliktów	nie mają większego wpływu na atmosferę życia politycznego kraju	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	48	4	46	2
PSL	30	11	56	3
PiS	18	22	53	7
Ruch Palikota	35	6	60	0
SLD	31	11	56	2
Niezdecydowani	18	7	58	17

Zarówno wśród respondentów, którzy w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku głosowali na Bronisława Komorowskiego, jak i wśród popierających wówczas jego konkurenta najczęstsza jest opinia, że urzędujący prezydent ma ograniczone możliwości wpływu na atmosferę panującą na polskiej scenie politycznej. Jednocześnie wyborcy Bronisława Komorowskiego częściej uważają, że wpływa on tonująco na spory i konflikty w życiu politycznym kraju, natomiast wyborcy Jarosława Kaczyńskiego nieco częściej są zdania, że działania prezydenta raczej stymulują, niż osłabiają konflikty na naszej scenie politycznej.

Tabela 10

Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Jak Pan(i) sądzi, czy działania prezydenta Bronisława Komorowskiego:			
	sprzyjają osłabianiu sporów i konfliktów w życiu politycznym kraju	sprzyjają narastaniu sporów i konfliktów	nie mają większego wpływu na atmosferę życia politycznego w kraju	Trudno powiedzieć
w procentach				
Na Jarosława Kaczyńskiego	14	19	57	10
Na Bronisława Komorowskiego	37	6	51	6

### OCENA PREZYDENTA BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO NA TLE POPRZEDNIKÓW

Na zakończenie sprawdzimy, jak prezydent Bronisław Komorowski jest oceniany na tle swoich poprzedników wybieranych także w wyborach powszechnych – Lecha Kaczyńskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego i Lecha Wałęsy.

Zdaniem Polaków prezydent Bronisław Komorowski sprawując najwyższy urząd w państwie lepiej się sprawdza niż Lech Wałęsa czy Lech Kaczyński – opinię tę podziela ponad połowa ankietowanych (odpowiednio: 56% i 58%). Jednocześnie Bronisław Komorowski częściej jest oceniany jako prezydent gorszy od Aleksandra Kwaśniewskiego (42%) niż jako lepszy od niego (36%).

Tabela 11

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od:	Lecha Wałęsy		Aleksandra Kwaśniewskiego		Lecha Kaczyńskiego	
	w procentach					
Zdecydowanie lepszym	20	56	6	36	24	58
Raczej lepszym	36		30		34	
Raczej gorszym	16	20	34	42	16	23
Zdecydowanie gorszym	4		8		7	
Trudno powiedzieć	24		22		19	



W zestawieniu z Aleksandrem Kwaśniewskim czas działa na korzyść obecnego prezydenta – w połowie kadencji jest oceniany lepiej niż na jej początku. Jego obecne oceny zbliżyły się do ocen – najlepiej, jak dotąd, postrzeganego przez Polaków – prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego. Mimo że minimalnie wzrósł odsetek osób sądzących, że Bronisław Komorowski jest gorszym prezydentem niż Aleksander Kwaśniewski, w większym stopniu zwiększył się odsetek tych, które są przekonane, że jest jednak lepszym prezydentem niż ten jego poprzednik.

Tabela 12

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od <b>Aleksandra Kwaśniewskiego</b> ?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	II 2011		I 2013	
	w procentach			
Zdecydowanie lepszym	6	29	6	36
Raczej lepszym	23		30	
Raczej gorszym	32	40	34	42
Zdecydowanie gorszym	8		8	
Trudno powiedzieć	31		22	

W ciągu ostatnich dwóch lat praktycznie nie zmienił się natomiast rozkład opinii na temat porównania Bronisława Komorowskiego z jego bezpośrednim poprzednikiem, tragicznie zmarłym prezydentem Lechem Kaczyńskim. Obecnie w zasadzie tyle samo badanych co w 2011 roku uważa, że Bronisław Komorowski jest lepszym prezydentem od Lecha Kaczyńskiego.

Tabela 13

Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od <b>Lecha Kaczyńskiego</b> ?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	II 2011		I 2013	
	w procentach			
Zdecydowanie lepszym	27	56	24	58
Raczej lepszym	29		34	
Raczej gorszym	14	23	16	23
Zdecydowanie gorszym	9		7	
Trudno powiedzieć	21		19	

W 2011 roku nie badaliśmy prezydentury Bronisława Komorowskiego w zestawieniu z prezydenturą Lecha Wałęsy, w związku z czym nie możemy prześledzić zmian w tym zakresie.

Dla wyborców Jarosława Kaczyńskiego z II tury wyborów w 2010 roku Bronisław Komorowski jest prezydentem gorszym zarówno od Lecha Kaczyńskiego, jak i od Aleksandra Kwaśniewskiego, ale nieco lepszym od Lecha Wałęsy. Natomiast zwolennicy Bronisława Komorowskiego z tych wyborów uważają go za najlepszego prezydenta z porównywanej trójki. O ile jednak przewaga ich kandydata nad Lechem Wałęsą oraz Lechem Kaczyńskim jest zdecydowana, o tyle wielu wyborców obecnego prezydenta ma poważne wątpliwości, czy na tym stanowisku jest on rzeczywiście lepszy od Aleksandra Kwaśniewskiego.

Tabela 14

Na kogo głosował(a) Pan(i) w II turze wyborów prezydenckich w 2010 roku?	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Bronisław Komorowski jest:								
	lepszym prezydentem od:			gorszym prezydentem od:			Trudno powiedzieć, czy jest lepszym czy gorszym prezydentem od:		
	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy
	w procentach								
Na Jarosława Kaczyńskiego	12	28	40	76	52	33	11	20	27
Na Bronisława Komorowskiego	84	42	70	5	39	13	12	19	17

W ocenie elektoratu PO Bronisław Komorowski jest najlepszym prezydentem z wymienionej trójki, lepszym nie tylko od Lecha Kaczyńskiego i Lecha Wałęsy, ale i od Aleksandra Kwaśniewskiego (choć w tym przypadku przewaga jest dużo mniejsza). Również zwolennicy PSL sądzą, że obecny prezydent jest najlepszą, najbardziej kompetentną osobą na tym stanowisku w historii III RP. Sympatycy obu partii lewicowych zdecydowanie wyżej niż obecnego prezydenta cenią Aleksandra Kwaśniewskiego, natomiast uważają, że Bronisław Komorowski jest lepszym prezydentem niż Lech Wałęsa i Lech Kaczyński. Zwolennicy PiS są zdania, że w tym zestawieniu obecny prezydent jest lepszy na tym stanowisku jedynie od Lecha Wałęsy, natomiast nie wytrzymuje porównania z Aleksandrem Kwaśniewskim, a zwłaszcza z Lechem Kaczyńskim.

Tabela 15

Potencjalne elektoraty partii politycznych	Czy, ogólnie rzecz biorąc, Bronisław Komorowski jest:								
	lepszym prezydentem od:			gorszym prezydentem od:			Trudno powiedzieć, czy jest lepszym czy gorszym prezydentem od:		
	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy	Lecha Kaczyńskiego	Aleksandra Kwaśniewskiego	Lecha Wałęsy
	w procentach								
PO	89	48	71	3	34	10	8	18	19
PSL	66	52	75	15	41	11	18	7	13
PiS	16	31	46	74	52	34	11	17	20
Ruch Palikota	77	27	36	12	65	40	11	8	23
SLD	80	18	73	7	67	14	13	14	13
Niezdecydowani	52	27	50	22	39	20	26	33	30

★

★

★

Bronisław Komorowski w ciągu ponad dwóch lat sprawowania urzędu prezydenta zyskał sobie przychylność Polaków. Jest politykiem cieszącym się największym zaufaniem społecznym i obecnie wyraźnie wyprzedza pozostałe osoby aktywne na polskiej scenie politycznej. Zdecydowana większość badanych uważa, że jako prezydent sprawdził się i dobrze wykonuje swoje obowiązki – pod tym względem jego oceny w stosunku do roku 2011 się poprawiły. Połowa ankietowanych uważa, że sprawuje swój urząd zgodnie z oczekiwaniami, jednocześnie liczba rozczarowanych jego prezydenturą jest w zasadzie taka sama jak liczba pozytywnie zaskoczonych. Poprawia się wśród Polaków wizerunek prezydenta Bronisława Komorowskiego jako polityka niezaangażowanego – częściej niż dwa lata temu jest postrzegany jako polityk bezstronny, kierujący się przede wszystkim dobrem państwa i unikający zaangażowania w bieżące spory partyjne. Wprawdzie według ankietowanych jego możliwości tonowania konfliktów i obniżania temperatury życia politycznego są niewielkie, jednak w większym stopniu przyczynia się on do łagodzenia sporów, niż ich przysparzania. Na tle swoich poprzedników jest oceniany jako lepszy prezydent niż Lech Wałęsa i Lech Kaczyński. Chociaż zwiększył się odsetek Polaków uważających, że jest lepszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego, jednak ciągle liczniejsza jest grupa tych, którzy są przeciwnego zdania.

Bronisław Komorowski jest postrzegany przez Polaków jako prezydent zbyt mało aktywny, szczególnie na arenie międzynarodowej. Badani są zdania, że powinien przejawiać większą inicjatywę, tylko w tej dziedzinie bowiem jego oceny w czasie sprawowania urzędu prezydenta się pogorszyły. Wprawdzie Bronisław Komorowski ma bardzo dobre notowania, jednak wydaje się, że ciągle ma dość wyrazistą grupę nieprzejednanych przeciwników, przede wszystkim związanych politycznie z jego konkurentem z II tury wyborów w 2010 roku Jarosławem Kaczyńskim. Wydaje się też, że wizerunek Bronisława Komorowskiego jako prezydenta, zapewne z różnych względów, niezupełnie odpowiada ludziom młodym – grupa ankietowanych od 18 do 24 roku życia ujawniała bowiem w różnych wymiarach ocen postawę bardziej krytyczną niż pozostałe.

Opracował  
Krzysztof PANKOWSKI

## A N E K S

Tabela 1

		Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze, czy też źle wykonuje swoje obowiązki?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		74	16	10	1221
Płeć	Mężczyźni	72	20	8	583
	Kobiety	75	13	12	639
Wiek	18-24 lata	67	23	10	146
	25-34	76	15	9	249
	35-44	70	19	11	206
	45-54	74	18	8	203
	55-64	78	14	9	211
	65 lat i więcej	76	11	13	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	71	17	12	464
	Miasto do 20 tys.	81	12	6	189
	20-100 tys.	74	18	8	233
	101-500 tys.	74	19	7	174
	501 tys. i więcej mieszk.	72	15	13	162
Wykształcenie	Podstawowe	75	13	13	271
	Zasadnicze zawodowe	74	17	9	303
	Średnie	69	21	10	404
	Wyższe	81	11	8	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	11	7	116
	Średni personel, technicy	69	21	10	49
	Pracownicy adm.-biurowi	75	12	13	82
	Pracownicy usług	66	25	9	92
	Robotnicy wykwalifikowani	72	22	5	139
	Robotnicy niewykwalifik.	58	24	19	49
	Rolnicy	76	21	3	71
	Pracujący na własny rach.	80	13	7	41
Bierni zawodowo	Renciści	73	11	15	76
	Emeryci	77	12	12	238
	Uczniowie i studenci	67	22	11	79
	Bezrobotni	73	17	11	116
	Gospodynie domowe i inni	82	10	8	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	76	18	6	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	71	21	8	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	69	20	11	280
	prywatnym gosp. rolnym	77	20	3	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	72	18	10	166
	501-750	67	21	12	144
	751-1000	76	15	10	177
	1001-1500	75	19	7	188
	Powyżej 1500 zł	83	12	5	216
Ocena własnych war. mater.	Źle	62	25	13	173
	Średnie	71	18	11	543
	Dobre	81	12	8	506
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	71	18	11	62
	Raz w tygodniu	72	19	9	566
	1-2 razy w miesiącu	72	16	11	166
	Kilka razy w roku	80	10	10	271
	W ogóle nie uczestniczy	72	18	10	156
Poglądy polityczne	Lewica	87	9	5	186
	Centrum	76	16	8	373
	Prawica	70	24	6	379
	Trudno powiedzieć	68	12	20	285

Tabela 2

		Proszę powiedzieć, czy w Pana(i) ocenie prezydent Bronisław Komorowski jest w sprawach międzynarodowych wystarczająco aktywny czy też jest za mało aktywny?			Liczba osób
		Jest wystarczająco aktywny	Jest za mało aktywny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		34	52	14	1224
Płeć	Mężczyźni	36	54	10	584
	Kobiety	32	51	17	640
Wiek	18-24 lata	32	58	9	147
	25-34	34	55	11	248
	35-44	29	64	6	206
	45-54	31	56	14	205
	55-64	34	50	16	211
	65 lat i więcej	42	33	25	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	32	49	19	463
	Miasto do 20 tys.	35	54	11	189
	20-100 tys.	39	53	8	233
	101-500 tys.	35	57	8	175
	501 tys. i więcej mieszk.	29	55	16	163
Wykształcenie	Podstawowe	37	41	22	271
	Zasadnicze zawodowe	33	52	15	303
	Średnie	31	59	11	406
	Wyższe	37	54	8	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	33	56	11	116
	Średni personel, technicy	23	73	4	49
	Pracownicy adm.-biurowi	33	59	8	82
	Pracownicy usług	33	58	10	91
	Robotnicy wykwalifikowani	36	58	6	140
	Robotnicy niewykwalifik.	34	44	22	49
	Rolnicy	27	61	12	71
	Pracujący na własny rach.	38	60	2	41
Bierni zawodowo	Renciści	31	41	29	77
	Emeryci	38	39	24	238
	Uczniowie i studenci	29	60	10	79
	Bezrobotni	38	51	11	117
	Gospodynie domowe i inni	33	53	14	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	59	11	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	31	62	7	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	33	58	9	281
	prywatnym gosp. rolnym	28	59	13	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	35	55	11	166
	501-750	27	53	20	143
	751-1000	34	50	16	177
	1001-1500	31	59	10	189
	Powyżej 1500 zł	41	51	9	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	52	22	173
	Średnie	30	55	16	544
	Dobre	41	50	9	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	45	22	63
	Raz w tygodniu	33	53	14	567
	1-2 razy w miesiącu	31	53	17	166
	Kilka razy w roku	35	54	12	271
	W ogóle nie uczestniczy	39	50	10	158
Poglądy polityczne	Lewica	38	53	9	186
	Centrum	37	53	9	371
	Prawica	35	58	7	380
	Trudno powiedzieć	25	43	32	286

Tabela 3

		Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski dobrze czy też źle reprezentuje Polskę za granicą?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		70	16	13	1223
Płeć	Mężczyźni	71	19	10	583
	Kobiety	70	13	16	640
Wiek	18-24 lata	51	31	17	146
	25-34	70	16	15	249
	35-44	72	21	7	206
	45-54	73	16	11	204
	55-64	79	10	11	211
	65 lat i więcej	71	8	21	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	68	17	15	465
	Miasto do 20 tys.	75	15	10	189
	20-100 tys.	74	15	11	232
	101-500 tys.	70	18	13	175
	501 tys. i więcej mieszk.	67	17	17	162
Wykształcenie	Podstawowe	66	14	20	271
	Zasadnicze zawodowe	74	16	11	303
	Średnie	67	20	13	406
	Wyższe	76	14	10	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	9	9	116
	Średni personel, technicy	69	23	8	49
	Pracownicy adm.-biurowi	62	20	17	82
	Pracownicy usług	64	24	12	92
	Robotnicy wykwalifikowani	73	18	9	139
	Robotnicy niewykwalifik.	59	20	21	49
	Rolnicy	70	22	8	71
	Pracujący na własny rach.	83	13	5	41
Bierni zawodowo	Renciści	63	11	26	77
	Emeryci	73	9	18	238
	Uczniowie i studenci	52	31	17	79
	Bezrobotni	71	20	9	117
	Gospodynie domowe i inni	85	5	10	72
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	68	20	12	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	73	18	9	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	69	18	13	280
	prywatnym gosp. rolnym	73	20	7	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	70	15	15	166
	501-750	65	21	14	144
	751-1000	74	12	14	177
	1001-1500	65	20	15	189
	Powyżej 1500 zł	81	13	7	216
Ocena własnych war. mater.	Źle	64	20	16	172
	Średnie	68	17	15	544
	Dobre	75	14	11	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	68	15	17	63
	Raz w tygodniu	68	18	15	568
	1-2 razy w miesiącu	68	15	16	166
	Kilka razy w roku	77	12	10	271
	W ogóle nie uczestniczy	73	18	9	156
Poglądy polityczne	Lewica	78	17	5	186
	Centrum	76	13	10	373
	Prawica	70	20	9	379
	Trudno powiedzieć	58	14	28	285

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, prezydent Bronisław Komorowski sprawując swój urząd przy podejmowaniu decyzji:			Liczba osób
		kieruje się przede wszystkim interesami kraju	kieruje się przede wszystkim interesami sił politycznych, z których się wywodzi	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		45	37	18	1223
Płeć	Mężczyźni	47	41	12	583
	Kobiety	44	33	23	640
Wiek	18-24 lata	34	51	15	146
	25-34	48	37	15	249
	35-44	45	36	19	206
	45-54	42	39	19	205
	55-64	43	37	20	211
	65 lat i więcej	54	25	21	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	35	22	463
	Miasto do 20 tys.	43	44	13	189
	20-100 tys.	48	37	14	233
	101-500 tys.	43	40	18	175
Wykształcenie	501 tys. i więcej mieszk.	51	30	19	162
	Podstawowe	43	32	25	269
	Zasadnicze zawodowe	48	32	19	303
	Średnie	39	44	16	406
Grupa społ.-zaw. pracujący	Wyższe	53	36	12	244
	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	54	34	12	116
	Średni personel, technicy	36	49	15	49
	Pracownicy adm.-biurowi	45	38	17	82
	Pracownicy usług	41	36	22	92
	Robotnicy wykwalifikowani	46	39	14	139
	Robotnicy niewykwalifik.	32	48	20	49
Bierni zawodowo	Rolnicy	39	45	16	71
	Pracujący na własny rach.	57	31	13	41
	Renciści	36	36	28	77
	Emeryci	52	29	19	237
	Uczniowie i studenci	36	45	19	79
Pracuje w:	Bezrobotni	46	39	16	117
	Gospodynie domowe i inni	45	30	25	73
	inst. państw., publicznej	42	40	18	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	50	38	13	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	39	17	280
Dochody na jedną osobę	prywatnym gosp. rolnym	41	45	15	79
	Do 500 zł	42	37	21	166
	501-750	38	45	17	144
	751-1000	46	36	18	175
	1001-1500	48	34	18	189
Ocena własnych war. mater.	Powyżej 1500 zł	55	34	10	216
	Złe	37	40	23	173
	Średnie	41	39	20	543
Udział w prakt. religijnych	Dobre	53	34	14	507
	Kilka razy w tygodniu	42	31	27	61
	Raz w tygodniu	42	38	19	568
	1-2 razy w miesiącu	39	37	24	166
	Kilka razy w roku	52	34	14	271
Poglądy polityczne	W ogóle nie uczestniczy	50	38	12	156
	Lewica	56	33	11	186
	Centrum	47	36	16	373
	Prawica	47	43	10	379
	Trudno powiedzieć	33	31	36	285



Tabela 5

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od Lecha Kaczyńskiego?			Liczba osób
		Lepszym	Gorszym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		58	23	19	1220
Płeć	Mężczyźni	60	27	14	583
	Kobiety	58	19	23	637
Wiek	18-24 lata	54	26	19	147
	25-34	63	19	18	248
	35-44	55	24	22	204
	45-54	62	21	17	203
	55-64	64	23	13	211
	65 lat i więcej	51	25	23	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	24	22	464
	Miasto do 20 tys.	61	23	15	189
	20-100 tys.	63	23	14	232
	101-500 tys.	64	20	17	174
	501 tys. i więcej mieszk.	58	20	22	161
Wykształcenie	Podstawowe	50	27	23	271
	Zasadnicze zawodowe	60	22	18	303
	Średnie	60	24	16	406
	Wyższe	63	17	19	240
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	17	21	114
	Średni personel, technicy	59	22	20	49
	Pracownicy adm.-biurowi	60	19	21	80
	Pracownicy usług	67	16	17	91
	Robotnicy wykwalifikowani	57	30	13	140
	Robotnicy niewykwalifik.	46	26	28	49
	Rolnicy	54	29	17	71
	Pracujący na własny rach.	62	28	10	41
Bierni zawodowo	Renciści	58	22	21	77
	Emeryci	53	26	20	238
	Uczniowie i studenci	63	25	12	79
	Bezrobotni	57	20	23	117
	Gospodynie domowe i inni	69	14	18	72
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	26	17	141
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	53	20	27	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	23	16	279
	prywatnym gosp. rolnym	59	26	15	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	55	26	19	166
	501-750	55	28	17	144
	751-1000	62	21	17	177
	1001-1500	61	22	16	187
	Powyżej 1500 zł	66	18	15	214
Ocena własnych war. mater.	Złe	49	32	19	172
	Średnie	56	24	20	543
	Dobre	65	19	17	505
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	31	25	63
	Raz w tygodniu	51	28	20	565
	1-2 razy w miesiącu	55	20	25	166
	Kilka razy w roku	70	15	15	271
	W ogóle nie uczestniczy	74	17	9	155
Poglądy polityczne	Lewica	75	15	10	186
	Centrum	66	17	17	370
	Prawica	50	37	13	378
	Trudno powiedzieć	50	16	34	285

Tabela 6

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od Aleksandra Kwaśniewskiego?			Liczba osób
		Lepszym	Gorszym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	42	22	1221
Płeć	Mężczyźni	39	42	19	582
	Kobiety	32	42	25	639
Wiek	18-24 lata	31	47	22	147
	25-34	28	51	21	249
	35-44	35	46	19	204
	45-54	40	39	21	204
	55-64	41	38	21	211
	65 lat i więcej	40	32	28	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	40	27	464
	Miasto do 20 tys.	38	45	18	189
	20-100 tys.	41	42	17	232
	101-500 tys.	32	47	21	174
	501 tys. i więcej mieszk.	36	41	23	163
Wykształcenie	Podstawowe	38	34	27	270
	Zasadnicze zawodowe	40	37	23	303
	Średnie	33	47	19	406
	Wyższe	31	50	19	243
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	31	50	19	115
	Średni personel, technicy	20	65	15	49
	Pracownicy adm.-biurowi	25	53	22	82
	Pracownicy usług	29	49	22	91
	Robotnicy wykwalifikowani	39	43	17	140
	Robotnicy niewykwalifik.	31	38	32	49
	Rolnicy	50	32	17	71
Bierni zawodowo	Pracujący na własny rach.	32	50	18	41
	Renciści	40	33	27	77
	Emeryci	40	35	25	237
	Uczniowie i studenci	32	48	20	79
	Bezrobotni	33	41	26	117
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	49	32	18	72
	inst. państw., publicznej	31	53	16	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	29	50	21	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	31	47	22	280
	prywatnym gosp. rolnym	50	32	18	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	42	19	166
	501-750	37	42	21	143
	751-1000	36	39	25	177
	1001-1500	40	42	18	189
	Powyżej 1500 zł	38	46	17	215
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	40	20	172
	Średnie	33	40	27	542
	Dobre	38	45	17	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	37	40	23	63
	Raz w tygodniu	36	41	23	566
	1-2 razy w miesiącu	30	46	25	166
	Kilka razy w roku	39	40	21	271
	W ogóle nie uczestniczy	34	49	17	156
Poglądy polityczne	Lewica	35	51	15	186
	Centrum	36	43	21	373
	Prawica	40	43	17	378
	Trudno powiedzieć	29	36	35	285

Tabela 7

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, Pana(i) zdaniem Bronisław Komorowski jest lepszym czy gorszym prezydentem od Lecha Wałęsy?			Liczba osób
		Lepszym	Gorszym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		56	20	24	1220
Płeć	Mężczyźni	61	20	20	582
	Kobiety	52	20	29	638
Wiek	18-24 lata	26	32	42	147
	25-34	46	25	29	249
	35-44	58	23	19	203
	45-54	64	19	17	203
	55-64	72	11	17	211
	65 lat i więcej	63	12	25	206
Miejsce zamieszkania	Wieś	53	21	26	463
	Miasto do 20 tys.	56	22	22	189
	20-100 tys.	61	17	22	232
	101-500 tys.	60	22	19	173
	501 tys. i więcej mieszk.	52	16	31	163
Wykształcenie	Podstawowe	52	16	32	270
	Zasadnicze zawodowe	60	20	20	303
	Średnie	54	23	23	405
	Wyższe	58	20	22	242
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	62	16	22	114
	Średni personel, technicy	50	25	24	49
	Pracownicy adm.-biurowi	47	23	30	82
	Pracownicy usług	48	26	27	91
	Robotnicy wykwalifikowani	59	22	18	140
	Robotnicy niewykwalifik.	36	29	35	49
	Rolnicy	68	18	14	71
	Pracujący na własny rach.	79	14	7	41
Bierni zawodowo	Renciści	60	14	26	76
	Emeryci	66	11	24	237
	Uczniowie i studenci	28	29	43	79
	Bezrobotni	47	25	28	117
	Gospodynie domowe i inni	61	22	18	72
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	19	21	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	55	25	20	118
	sekt. pryw. poza rolnict.	49	23	27	280
	prywatnym gosp. rolnym	71	16	13	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	54	24	22	166
	501-750	52	25	23	143
	751-1000	60	18	21	177
	1001-1500	60	17	23	187
	Powyżej 1500 zł	66	16	17	215
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	21	26	172
	Średnie	54	21	25	542
	Dobre	59	18	23	505
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	21	27	62
	Raz w tygodniu	55	21	24	565
	1-2 razy w miesiącu	52	20	27	166
	Kilka razy w roku	59	18	22	271
	W ogóle nie uczestniczy	57	17	25	156
Poglądy polityczne	Lewica	70	14	16	186
	Centrum	56	19	25	373
	Prawica	57	24	18	378
	Trudno powiedzieć	45	18	37	283